

**THE UNITED REPUBLIC OF TANZANIA
NATIONAL EXAMINATIONS COUNCIL OF TANZANIA
CERTIFICATE OF SECONDARY EDUCATION EXAMINATION**

015/2

ELIMU YA DINI YA KIISLAMU 2

(For Both School and Private Candidates)

Time : 3 : 30 Hours

ANSWERS

Year : 2001

Instructions

1. This paper consists of sections A, B,C and D.
2. Answer ONE question from each section.
3. Communication devices and any unauthorised materials are **not** allowed in the examination room.
4. Write your **Examination Number** on every page of your answer booklet(s).

maktaba.tetea.org

1. Chambua kwa kina mafunzo ya Suratut – Tyn.

Suratut-Tyn inatufundisha juu ya heshima ya binadamu kuwa ni kiumbe bora zaidi aliyeumbwa na Mwenyezi Mungu. Binadamu amepewa uwezo wa kipekee wa akili, fikra na uongofu wa kufuata njia ya haki.

Inatufundisha kuwa pamoja na ubora wa mwanadamu, akiteleza na kuacha kufuata mafunzo ya Mwenyezi Mungu hushushwa cheo na kufikia hali ya chini kabisa kuliko viumbe wengine.

Suratut-Tyn pia inasisitiza kuwa thawabu na adhabu hutolewa kulingana na matendo ya kila mmoja. Wale wanaoamini na kufanya mema wanapewa malipo bora na neema ya peponi.

Sura hii pia inatufundisha kwamba Mwenyezi Mungu ndiye Hakim wa mwisho wa mambo yote. Hakuna mwenye kuhoji hukumu yake kwa kuwa ni mwenye hekima na uadilifu.

2. “Hakika sisi ndio tulioiteremsha mawaidha haya, na hakika sisi ndio tutakayahifadhi.” (15:9). Oesha utaratibu alioufuata Mtume (S.A.W) katika kuhifadhi Qur’an katika masahafu.

Mtume (S.A.W.) aliwahimiza Maswahaba wake kuhifadhi Qur’an kwa kuisoma na kuikariri mara kwa mara, jambo lililosaidia kuhakikisha isisahaulike.

Kila aya au sura mpya ilipoteremshwa, Mtume (S.A.W.) aliwateua waandishi maalumu waliokuwa wakiandika aya hizo kwa uangalifu mkubwa ili kuhifadhiwa kwa maandishi.

Mtume (S.A.W.) pia aliweka utaratibu wa aya kuwekwa kwenye sehemu zake maalumu katika sura, kwa kufuatana na maelekezo aliyopokea kutoka kwa Malaika Jibril.

Maswahaba walihimizwa kusoma aya na sura kwa usahihi wakati wa ibada na mikusanyiko ya kijamii, hali iliyowasaidia kuendeleza usahihi wa Qur’an kwa vizazi vyote.

3. Onesha udhaifu wa madai ya makafiri waliodai kuwa Muhammad (S.A.W.) ameitunga Qur’an kwa sababu za kisiasa.

Qur'an inaonyesha mafunzo yenye hekima na marejeo ya historia za mitume waliopita ambazo Mtume (S.A.W.) hakuwa na elimu juu yake kabla ya ufunuo, jambo linalothibitisha ufunuo wa Mwenyezi Mungu.

Mtume (S.A.W.) hakuwa na elimu ya kusoma wala kuandika kabla ya kupewa utume, hivyo madai kuwa aliitunga Qur'an hayawezi kudhihirika.

Qur'an ina muundo na lugha ya kipekee ambayo haiwezi kufananishwa na mashairi wala maandiko yoyote ya wanadamu, na makafiri wenyewe walishindwa kuleta mfano wake.

Qur'an inahusu mambo ya ghaibu na mafunzo ya kiroho yanayozidi uwezo wa akili za kibinadamu, na kwa hiyo si sahihi kudhani kuwa yalitungwa na binadamu.

4. Hakikisha kuwa katika Uislamu, suala la kumuamini Allah (S.W) si suala la kufuata mkumbo tu (kibubusa), bali ni la kisayansi.

Kumuamini Allah (S.W.) kunatokana na ushahidi wa wazi unaoonekana katika ulimwengu, kama maumbile, nyota, na mpangilio wa viumbe, ambavyo havikuweza kutokea kwa bahati nasibu.

Qur'an inatoa mifano mingi ya kuonyesha uwepo wa Allah (S.W.), ikiwemo mzunguko wa mchana na usiku, mvua, mimea na ishara nyingine ambazo akili timamu huzitambua.

Imani kwa Allah (S.W.) inatakiwa kujengwa kwa hoja na dalili, si kwa kuiga au kufuata wazazi na mababu bila kufikiri.

Kwa hivyo, kumwamini Allah (S.W.) katika Uislamu kunajikita katika ushahidi wa kiakili na kisayansi, na si kufuata mkumbo.

5. “Yeye ndiye aliyemtuma Mtume wake kwa uongofu na dini ya haki ili aijalie kushinda dini zote; ijapokuwa watakuchukia makafiri.” (9:33). Pamoja na ahadi hii, eleza umuhimu wa Uislamu kuwa juu ya dini nyingine.

Uislamu unahimiza maadili bora ya kijamii kama uadilifu, ukweli, na haki ambazo zinapelekea jamii yenye mshikamano na amani, hivyo kuuimarisha zaidi ya dini nyingine.

Uislamu una mafunzo ya kipekee juu ya ibada, kama swala, funga, na zaka, ambazo zinamjenga mtu kiroho na kimaadili, na kumtofautisha na dini nyingine.

Kupitia Qur'an na Sunnah, Uislamu unatoa mwongozo wa kina juu ya maisha ya kila siku, jambo linalofanya dini hii iwe kamilifu zaidi ya dini nyingine.

Uislamu unajengeka katika misingi ya kuamini Mwenyezi Mungu mmoja, jambo ambalo linaondoa mkanganyiko uliopo katika baadhi ya dini nyingine.

6. Nguzo ya kwanza ya Uislamu na ya kwanza ya imani zinashuhudia kuwepo kwa Allah (S.W). Mambo gani yanayoshuhudia kuwepo kwa Allah (S.W) katika dhati ya mwanadamu mwenyewe?

Hisia za kiroho zinazompangia mwanadamu kutafuta nguvu kuu zaidi ya yeye mwenyewe zinathibitisha uwepo wa Allah (S.W).

Uumbaji wa mwanadamu kwa maumbile yake kamili ya kiakili na kimaumbile unaonyesha wazi kuwa kuna Muumba mwenye hekima.

Dhati ya mwanadamu inaongozwa na dhamira njema ambayo humwelekeza kwenye uadilifu na kumkataza mabaya, jambo linaloonyesha uwepo wa Allah (S.W).

Aidha, udhaifu wa mwanadamu wa kutegemea msaada katika mambo magumu, hasa wakati wa matatizo makubwa, ni dalili ya asili ya imani ya uwepo wa Allah (S.W).

7. “Mitume huzaliwa mitume”. Chambua Mafunzo tunayopata kutokana na maandalizi ya ki-il-hamu yaliyomfikia Mtume (S.A.W) kabla Mola wake hajampa utume rasmi.

Tunajifunza kuwa mitume huchaguliwa na Allah (S.W.) kwa hekima kubwa na maandalizi yao huanza mapema kabla ya kupewa jukumu rasmi la utume.

Tunapata funzo kwamba maisha ya mitume huandaliwa kwa majaribio na mitihani mbalimbali ambayo huwajenga kiroho na kimaadili.

Maandalizi haya yanathibitisha kuwa utume si jambo la kawaida, bali ni mpango maalum wa Allah (S.W.) wenye lengo la kuongoza wanadamu.

Tunajifunza pia kuwa mtu anaweza kupita katika mazingira magumu lakini yanaweza kuwa sehemu ya kumpa ujasiri na imani ya kuhimili jukumu kubwa la utume.

8. “Wanataka kuzima nuru ya Mwenyezi Mungu kwa vinywa vyao, na Mwenyezi Mungu atakamilisha nuru yake ijapokuwa makafiri watachukia.” (61:8). Mambo gani yaliyowapelekea kushindwa kwa vitimbi vya makafiri wa Kiquraish katika kipindi cha Makkah cha utume wa Mtume Muhammad (S.A.W.)?

Walishindwa kwa sababu Qur'an ilikuja na hoja na mafunzo yenye nguvu ambayo hayakuweza kupingwa na hoja za kibinadamu.

Upole, subira na msimamo wa Mtume (S.A.W.) katika kufikisha ujumbe vilizidi nguvu vitimbi vyao na kuwavunja moyo.

Ungwaji mkono wa Mwenyezi Mungu kwa Mtume (S.A.W.) uliwasaidia waislamu kuvumilia mateso na kuendeleza dini licha ya njama zote.

Wafuasi wachache wa mwanzo walionesha imani na kujitolea kwa hali na mali, jambo ambalo lilifanya Uislamu usizimike hata katika mateso.

9. “Hawataridhika radhi yako Mayahudi wala Manasara mpaka ufuate mila yao ...” (2:120). Bainisha chokocho zao dhidi ya Dola ya Kiislamu wakati wa uongozi wa Mtume (S.A.W) na jinsi zilivyoendelezwa nchini mwake dhidi ya Waislamu.

Mayahudi walikuwa wakipanga njama za siri ili kudhoofisha mshikamano wa Waislamu kwa kueneza uzushi na uongo.

Walishirikiana na maadui wa Kiislamu kama vile makafiri wa Makkah katika mipango ya kijeshi dhidi ya Mtume (S.A.W.).

Walivunja mikataba ya amani waliyosaini na Waislamu kwa kutafuta msaada wa maadui wa nje dhidi ya Dola ya Kiislamu.

Manasara walipinga mafundisho ya Uislamu na kueneza hoja za kumshusha Mtume (S.A.W.) ili kuwazuia watu kuingia kwenye dini.

10. Lengo la nguzo tano za Uislamu ni kuwawezesha Waislamu waweze kumwabudu Allah (S.W.) katika maisha yao yote na kwa kuwa makhalifa hapa ulimwenguni. Eleza ni kwa nini Waislamu hawafai kuepuka nguzo hizi.

Nguzo hizi ni msingi wa imani na ibada katika Uislamu, hivyo kuziacha ni kuacha msingi wa dini yenyewe.

Kwa kushika nguzo hizi, Muislamu anajenga mshikamano na Mwenyezi Mungu na kupata msaada wa kiroho na kimaisha.

Nguzo tano zinajenga mshikamano wa kijamii miongoni mwa Waislamu, mfano swala ya jamaa na zaka kwa ajili ya kusaidia wahitaji.

Kuacha nguzo hizi ni kuashiria kudhoofisha Uislamu, jambo linaloweza kumpelekea Muislamu kupoteza imani yake na baraka za Mwenyezi Mungu.

11. Chambua maono yanayoonesha usawa baina ya wanaume na wanawake katika Uislamu.

Uislamu unasisitiza kuwa wanaume na wanawake wote ni waja wa Mwenyezi Mungu, na wanatakiwa kufanya ibada kwa kiwango sawa.

Kwenye masuala ya ibada kama swala, funga na zaka, hakuna tofauti ya msingi kati ya mwanamume na mwanamke.

Wanawake wametajwa katika Qur'an kuwa na heshima na haki sawa za kiroho kama wanaume, ikiwa watafanya mema basi watalipwa sawa.

Uislamu pia unawapa wanawake haki ya kumiliki mali, kushiriki biashara na kurithi, jambo linalodhihirisha usawa wao katika jamii.

12. Mwalimu Ambar alipofariki dunia alihacha deni lililowaki na kijana mnamo, mke na wazazi wake walikuwa wamethamini warithi pekee. Mke alipewa dinari 1/8 na mkewe dinari 170,000. Alikuwa na deni la shilingi 170,000. Akilia na deni lake, shilingi 30,000 zilitolewa kwanza kwa ajili ya kufidia deni, kilichosalia kilikuwa 140,000. Kwa kuzingatia sharia za Kiislamu zilizoanishwa katika Qur'an (4:11 – 12) gawa mali hiyo kwa kuu kuzingatia waisahihi.

Deni la kwanza la shilingi 30,000 lililipwa kutoka mali ya marehemu na kilichobaki ni shilingi 140,000.

Mke alipewa $\frac{1}{8}$ ya urithi, sawa na shilingi 17,500.

Salio baada ya kutoa sehemu ya mke ni shilingi 122,500 ambayo inagawanywa kati ya mtoto wa kiume na wazazi.

Mtoto wa kiume atapewa sehemu kubwa kuliko ya kila mzazi kwa mujibu wa Qur'an, hivyo wazazi hugawana sawa sawa sehemu iliyobaki na mtoto akipata mara mbili ya mzazi mmoja.